

EUROPARLAMENTARAS J. V. PALECKIS: „DARBO DIENA BRIUSELYJE DAŽNAI TRUNKA PUSĘ PAROS“

Briuselyje ir Strasbūre europarlamentaro susisiekimo priemone neretai tampa dviratis.

Antrąją savo kadenciją Europos Parlamente baigiantis Justas Vincas Paleckis aktyvioje politikoje sukasi jau daugiau nei 50 metų. Tačiau būtent pastarąjį dešimtmetį socialdemokratas vadina įdomiausiu savo karjere. Žurnalas „Europos Ritmu“ su europarlamentaru kalbėjosi apie tai, kas labiausiai per šiuos dešimt metų įsiminė, buvo netikėta ir įdomu.

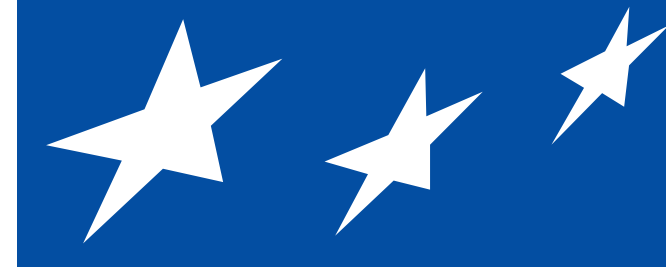
- Gerbiamas europarlamentare, ne paslaptis, kad nemažai daliai lietuvių EP veikla vis dar yra toloma, miglota ir svetima. O supratimas apie šios institucijos pobūdį, veiklą ir įtaką dažnai išreiškiamas frazėmis „Briuselis nurodinėja“ ar „Briuselis nusprendė“.

Visiškai nesutikčiau. Visų pirma, kalbant apie Europos Sąjungą, yra ne abstraktus „Briuselis“, o Europos Taryba, Europos Komisija ir Europos Parlamentas – trys pagrindinės ES institucijos. Antra – kiekvienoje iš jų yra atstovaujama visoms 28 ES šalims. Ir Europos piliečių gyvenimus le-

miantys sprendimai priimami bendru sutarimu, o ne kažkieno nurodymu. Tad nuomonė, kad ES kažką nurodinėja, yra klaidinga iš esmės.

- Kokie pastarojo dešimtmečio Europos Parlamento sprendimai, Jūsų nuomone, labiausiai paveikė ir turėjo didžiausios įtakos eilinio lietuvių gyvenime?

Tokių buvo tikrai ne vienas ir ne dešimt. Bet man pirmiausia norėtusi išskirti 2006-ųjų gruodį Europos Parlamento ir Tarybos priimtą Paslaugų direktyvą (užtikrinančią įmonių įsisteigimo laisvę ir laisvą

paslaugų judėjimą Europos Sąjungoje). Pamenu, kai po Europos Komisijos pasiūlymo ir Tarybos pritarimo paskutinį žodį turėjo tarti Europos Parlamentas. Tuomet patyrėme tikrai nemažą kai kurių senųjų ES šalių profsąjungų spaudimą. Buvo abejojama šios direktyvos nauda, baiminamasi dempingo. Tačiau EP nariai, atsilaukę prieš skeptikus ir pesimistus, balsavo už šios direktyvos priėmimą. Ir nors ji, manau, kažkiek padidino emigraciją iš Lietuvos, tačiau iš esmės tai buvo labai svarbus ir labai teigiamas EP sprendimas. Taip pat 2007 ir 2009 metų sprendimai dėl

ženkliaus tarptinklinio ryšio (vadinamojo roaming'o) kainų sumažinimo – tai, mano nuomone, taip pat buvo vienas tų sprendimų, kurio pasekmės tikrai pajuto kiekvienas lietuvis. Žinoma, negalima užmiršti ir į Lietuvą iš Europos Sąjungos fondų ateinančių lėšų. Mūsų šalis, į Europos Sąjungos biudžetą sumokėdama vieną milijardą litų, iš jo gauna apie aštuonis milijardus. Šių pinigų teikiama nauda taip pat – tiesiogiai ar netiesiogiai – jaučia kiekvienas Lietuvos gyventojas. Beje, kalbant apie finansus – EP iš Europos Tarybos išsuderėjo papildomų lėšų spręsti

nedarbo problemai (ypač jaunimo nedarbo) ir Parlamento pritarimas 2014–2021 metų finansinei perspektyvai taip pat yra labai svarbus žingsnis, toliau gerinant visų Europos piliečių gyvenimą“.

- Kokie šie pastarieji dešimt metų buvo Jums asmeniškai?

Pirmiausiai išskirčiau šiek tiek keistoką jausmą, apimančią gyvenant ir dirbant trijose valstybėse – Belgijoje, Prancūzijoje ir Lietuvoje. Į Europarlamentą, kaip ir daugelis kolegų, atėjau su dideliu entuziazmu ir noru padaryti kaip įmanoma daugiau. Tačiau jau netrukus

tapo aišku, kad tokioje didelėje institucijoje kažką pasiekti galima tik ieškant ir randant sąjungininkų. Dirbti, ko gero, įdomiausia buvo komitetuose. Pavyzdžiui, užsienio reikalų komitete daug dirbau delegacijose santykiams su Rusija ir Baltarusija, stengdamasis, kad šie santykiai būtų kuo normalnesni, nors abi šios valstybės yra labai problematiškos tiek Lietuvai, tiek visai ES. Vis tik manau, jog itin svarbu, kad santykiai su jomis nenutrūktų. Ypač kalbant apie Baltarusiją, manau, kad jokia būdu negalima šios šalies izoliuoti, numoti į ją ranka ir tarti, kad ji Europos

Europarlamentaras kategoriškai nesutinka su nuomone, kad „Briuselis kam nors ką nors nurodinėja“, nes absoliučiai visi Europos piliečių gyvenimus lemiantys sprendimai priimami bendru sutarimu.

Sąjungai nerūpi. Priešingai – reikia siekti, kad ši mūsų kaimynė kuo labiau suartėtų su Europos Sąjunga, nes priešingu atveju pasekmės gali būti labai skaudžios.

Dar vienas komitetas, kuriame, manau, palikau ryškų pėdsaką, yra aplinkosaugos. Dirbdamas jame kartu su kolegomis visuomet pasisakiau prieš atominę energetiką ir buvau skeptiškas skalūninių dujų Lietuvoje išgavimo klausimu. Manau, viena yra Jungtinės Valstijos, kuriose šios dujos yra visai kitoje gilumoje, kitokie jų plotai, kitoks gyventojų tankis – ir visai kita situacija mūsų mažoje Lietuvoje. Tikiu, kad šio komiteto darbas taip pat keičia ir bendrą situaciją, nes pastebėjau, kad per tuos dešimt metų Europos Parlamento nuotaikos pasikeitė daugiau į aplinkosaugos, o ne stambiųjų kompanijų interesų tenkinimo pusę.

- Visus šiuos metus priklausėte Europos socialistų partijos frakcijai – antrai didžiausiai Europos Parlamente, kurioje buvo kolegų iš visų ES valstybių. Ar kartais nebūdavo sunku susitarti frakcijos viduje?

Socialistų frakcija yra viena vieningiausiai balsuojančių Europos Parlamente. Nors, tarkim, Europos Liaudies partijos frakcija yra didesnė, dažnai balsavimus laimime mes, nes sugebame susitarti su žaliaisiais (dažnai ir su liberalais) ir tampame dauguma. Pačioje frakcijoje sprendimai priimami labai demokratiškai, po ilgų ir neretai audringų diskusijų, tačiau beveik visuomet – bendru sutarimu. Tarkim, dėl mano jau minėtos Paslaugų direktyvos irgi buvo daug ginčų frakcijos viduje, senųjų ES valstybių atstovai reiškė dvejonas,

skepticizmą, tačiau po ilgų diskusijų ir balsavimo bendrai nuomonei pritarė.

Beje – tuomet, kai Lietuva prieš septynerius metus tik per plauką netapo eurozonos nare, socialdemokratų frakcija išreiškė nuomonę, kad mūsų šalis išpildė visus reikalavimus ir ją reikėtų priimti. Šiai nuomonei po diskusijų pritarė ir visas Europos Parlamentas, bet kadangi tuo metu dar buvo neįsigaliojusi Lisabonos sutartis (EP dar neturėjo tų teisių, kurias turi dabar), ši nuomonė nebuvo lemiama ir sprendimas buvo užblokuotas. Apskritai, kalbant apie nedidelių šalių, ypač Baltijos šalių interesus – mūsų frakcijos nariai ir vadovė (tiek dabartinis EP pirmininkas Martinas Schulzas, buvęs frakcijos vadovas, tiek dabartinis frakcijos pirmininkas Hanesas Svoboda iš Austrijos) labai gerai supranta Lie-

tuvos poreikius, yra daug kartų lankęsi Lietuvoje ir yra tikrai geri mūsų sąjungininkai.

- Ar labai skiriasi politinė kultūra Lietuvoje ir Europos Parlamente?

Pagrindinis skirtumas, manau, yra tai, kad Lietuvoje, kaip ir kitose valstybėse, egzistuoja pozicija ir opozicija. Tuo tarpu Europos Parlamente tokio susiskirstymo nėra – kiekvienu klausimu koalicijos yra sudaromos iš naujo. Tarkim, socialdemokratai kartais suranda bendrą poziciją ir su Europos Liaudies partijos frakcija, nors iš esmės atstovaujame skirtingoms politinėms stovykloms ir vieni kitiems oponuojame.

Kai tokia darbo kultūra, pati atmosfera yra žymiai paprastesnė, draugiškesnė ir labiau telkianti konstruktyviam darbui nei Lietuvos Seime. Žinoma, nemalonių, nekorektiškų situacijų taip pat pasitaiko, bet tai daugiau išimtis, o ne taisyklė. Europos Parlamente taip pat žymiai daugiau tautinių kultūrinių skirtumų – tarkim, ir nenorėdamas pastebėti skirtumą, kuomet iš tribūnos kalbaitalys ar suomis.

- Kaip atrodo eilinė europarlamentario diena, jei ją apskritai galima įvilkti į rutinos rėmus?

Rutinos šiame darbe surasti būtų tikrai nelengva. Kartais, kai savo kolegoms Vilniu-

je parodau savo Briuselio ar Strasbūro dienotvarkę, jie ne labai supranta, kaip įmanoma visur suspėti: per dieną būna nuo aštuonių iki penkiolikos įvairių posėdžių, pasitarimų, renginių, kuriuose reikia dalyvauti, labai dažnai ir kalbėti (o tam, be abejo, reikia pasiruošti). Į darbą atėjęs devintą ryto, dažnai išėjini dešimtą, vienuoliktą vakaro. Kuomet dirbi Lietuvoje, ilsėtis irgi nėra kada: be darbo Vyriausybėje, Seime, ministerijose, įvairiausiuose susitikimuose, dar reikia pažinti ir kaip gyvena Lietuvos provincija. Tarkim, per pastaruosius dešimt metų esu ne kartą apvažiavęs visas šalies savivaldybes. Manau, kad tai yra būtina, norint jausti, kuo gyvena tavo šalis – kad balsuotum ne tik pagal savo frakcijos ar Lietuvos Vyriausybės rekomendacijas, bet ir pagal savo vidinį nusiteikimą, suvokimą, ko labiausiai reikia žmonėms ir visai Europai.

- Trečiajai europarlamentario kadencijai balotiruotis nebeplanuojate. Kaip atrodytų Jūsų darbo diena palikus Europos Parlamentą?

Manau, gyvenimas bus įdomus ir nedirbant Europos Parlamente – ir toliau dalyvausiu tiek partinėje, tiek visuomeninėje veikloje, tik darbo reikalais keliausiu jau mažiau. Taip pat planuoju grįžti prie savo pirmosios profesijos – žurnalistikos.

Esu baigęs VU žurnalistikos fakultetą ir planuoju šį bei tą parašyti, galbūt ir iš savo, kaip europarlamentaro patirties.

- Jei reikėtų duoti patarimą žmogui, norinčiam atstovauti Lietuvą Europos Parlamente – ką jam patartumėte Jūs?

Pirmiausia sakyčiau, kad į EP neturėtų eiti žmonės, įsitikinę, kad politika yra nešvarus reikalas. Tokie nereikalingi nei Lietuvai, nei Europos Sąjungai. Taip pat patarčiau susikoncentruoti į vieną, dvi, daugiausia – tris sritis. Bet jas reikėtų išmanyti labai gerai – tapti tikru tų sričių ekspertu ir specialistu. Tuomet būsi pastebėtas, išgirstas ir gerbiamas tiek savo atstovaujamuose komitetuose, tiek frakcijoje, tiek EP apskritai. Ir tik tada galima tikėtis kažką realiai pakeisti. Taip pat reikia sugebėti bendrauti, rasti sąjungininkų savo idėjoms ir interesams bei juos įtikinti savo argumentais. Tam reikalingas kalbų mokėjimas, nes per vertėjus sąjungininkų tikrai nesusiras. Be to, žmogus turi būti įdomus ne tik profesine prasme – tuomet jam lengviau bendrauti, įtraukti kitus žmones, išsakyti jiems savo nuomonę bei pasiekti savo tikslų. O užvis svarbiausia yra noras ir tikėjimas, kad tai, ką darai, turi prasmę ir yra teisinga. ★

